

สุรวิณะฉวีหลวง : การศึกษาเชิงวิเคราะห์บทบาทที่มีต่อสังคม

วิทยานิพนธ์นี้ เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาและวรรณกรรมล้านนา

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

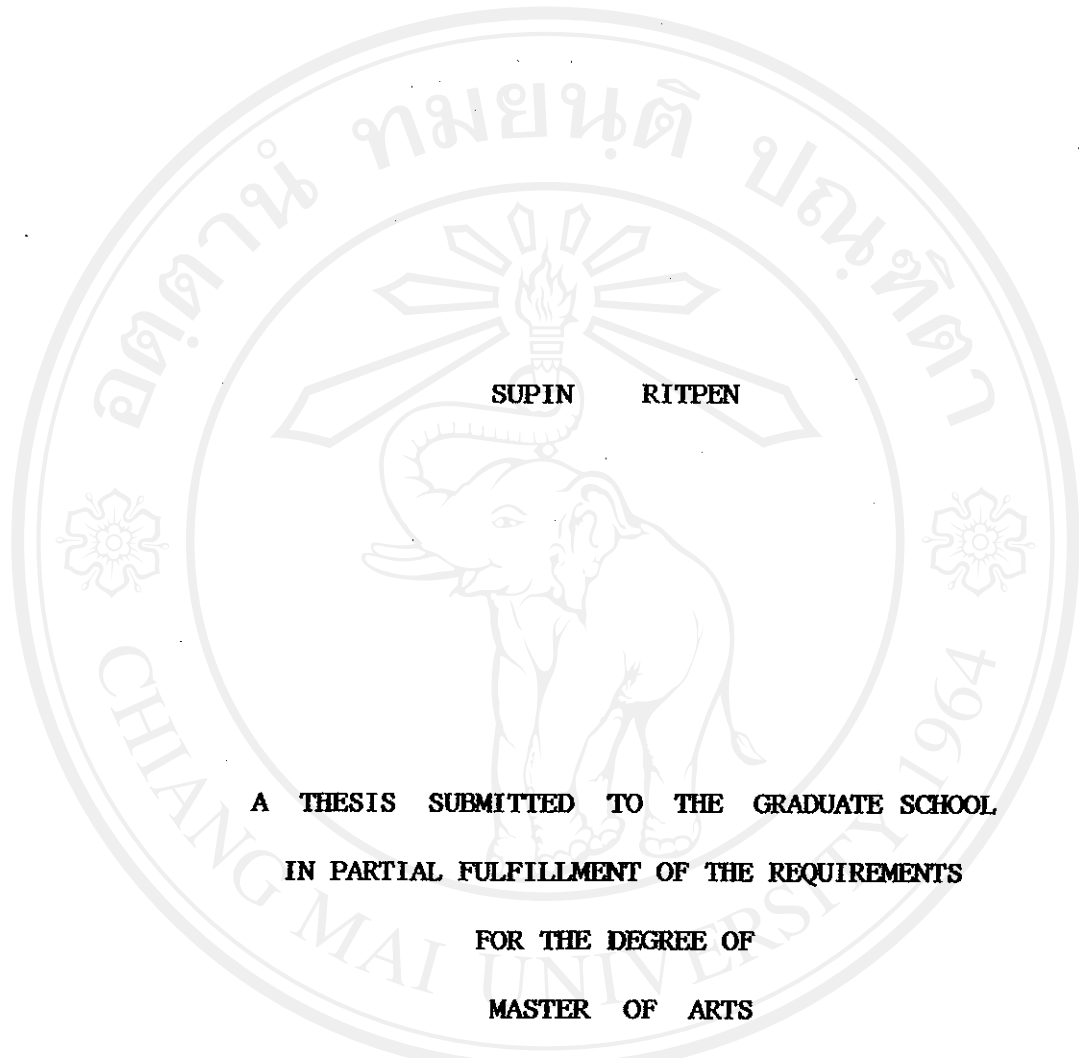
All rights reserved

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กรกฎาคม 2539

SUJAWANNAWUALUANG : AN ANALYTICAL STUDY OF ITS ROLE IN SOCIETY

A THESIS SUBMITTED TO THE GRADUATE SCHOOL

IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS

FOR THE DEGREE OF

MASTER OF ARTS

IN LANNA LANGUAGE AND LITERATURE

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

GRADUATE SCHOOL

CHIANG MAI UNIVERSITY

JULY 1996

สุขวิณะวิหหลวง : การศึกษาเชิงวิเคราะห์บทบาทที่มีต่อสังคม

สุทิน ฤทธิพิชญ

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้พิมพ์เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาและวรรณกรรมล้านนา

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... 10/20/08 ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์เอมอร จิตตะโสภณ)

..... 19/07/08 กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เสาวภา เจริญขวัญ)

..... 21/07/08 กรรมการ
(ศาสตราจารย์มณี พยอมยงค์)

..... 10/07/08 กรรมการ
(ดร. อานันท์ กาญจนพันธุ์)

10 กรกฎาคม 2539

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

SUJAWANAWUALUANG : AN ANALYTICAL STUDY OF ITS ROLE IN SOCIETY

SUPIN RITPEN

THIS THESIS HAS BEEN APPROVED
TO BE A PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
IN LANNA LANGUAGE AND LITERATURE

EXAMINING COMMITTEE

Em-On Chittasobhon
..... CHAIRMAN
(Associate Professor Em-On Chittasobhon)

Saowapha Charoenkwan
..... MEMBER
(Assistant Professor Saowapha Charoenkwan)

Manee Payomyong
..... MEMBER
(Professor Manee Payomyong)

Anan Ganjanapan
..... MEMBER
(Dr. Anan Ganjanapan)

10 JULY 1996

Copyright of the Graduate School, Chiang Mai University

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากรองศาสตราจารย์เอมอร ชิตตะโรสมณ และผู้ช่วยศาสตราจารย์เสาวภา เจริญขวัญ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้เวลาและกำลังใจ ชี้แนะและแก้ไขงานวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด ศาสตราจารย์มณี พยอมยงค์ และ ดร. อานันท์ กาญจนพันธุ์ กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ กรุณาให้ข้อคิดอันเป็นประโยชน์ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณทั้งสี่ท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ ขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.อุดม รุ่งเรืองศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์มณฑนา เกียรติพงษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บำเพ็ญ ระวิน และผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงศักดิ์ ปรากฏวัฒนากุล ผู้ชี้แนะแนวทางวิทยานิพนธ์เป็นเบื้องต้น คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ พี่น้อง ๆ สาขาวิชาภาษาและวรรณกรรมล้านนา ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ให้กำลังใจในการทำงานแก่ผู้เขียน

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้อาศัยข้อมูลท้องถิ่นจาก 4 กลุ่มชาติพันธุ์ไท กลุ่มไทยวน ผู้เขียนได้รับความอนุเคราะห์จากครอบครัวแก้ว อนินุชอน เจ้าอาวาสวัดวาสุการาม (ป่าแงะ) อำเภอต๋อยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ และฝ่ายวิจัยล้านนา สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กลุ่มไทใหญ่ ผู้เขียนได้รับความอนุเคราะห์จากพระสุเมธศาสนิกบดี เจ้าคณะจังหวัดแม่ฮ่องสอน พระอธิการอินตา อินทวิโร เจ้าอาวาสวัดป่าเป้า พระชนจรรย์ สุระมณี ผู้ทรงภูมิรู้แห่งวัดเจดีย์หลวงวรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และพระปลัดปิยะศักดิ์ บณฺฑิต เจ้าอาวาสวัดปางหมู อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน กลุ่มไทลื้อ ผู้เขียนได้รับความอนุเคราะห์จากพระภัททันต อัครมหาบัณฑิตเถร (ครูบาแสงหล้า ชุมมสิริ) เจ้าอาวาสวัดพระธาตุสายเมือง อำเภอท่าจี้เหล็ก จังหวัดเชียงใหม่ พระอาจารย์ทิพย์ ฐิติธรรม และพระมหาอี อภิโชโต พระลูกวัดวัดพระธาตุสายเมือง กลุ่มไทเงิน ซึ่งเป็นข้อมูลหลักนั้น ผู้เขียนได้รับความกรุณาอย่างสูงสุดจากพระอธิการอานนท์ อาทิตตธรรม เจ้าอาวาสวัดท่ากระดาศ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ประสานงานการจัดเก็บข้อมูลด้านประเพณี พิธีกรรม จิตรกรรมฝาผนัง รวมทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยจากกลุ่มชนชาวไทเงินเมืองเชียงตุงและกลุ่มชนชาวไทเงินอพยพในล้านนา ทั้งยังประสานงานการจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มชนชาวไทลื้อในเมืองเชียงตุงแก่ผู้เขียนอีกด้วย งานส่วนของแหล่งข้อมูลในเมือง

เชียงใหม่ ผู้เขียนใช้เป็นกรณีศึกษานั้น ครูบาสาม โชคดีกะ เจ้าอาวาสวัดหัวข่วง พระยีนวล
 ญาณธมฺม เจ้าอาวาสวัดจอมคำ พระสิทธิหนุ่ม จิตตวณฺโณ เจ้าอาวาสวัดเชียงใหม่ ให้ความ
 อนุเคราะห์ข้อมูลประเพณีตั้งธรรมโดยมีพระมหาแสง จิตธมฺม พระลูกวัดวัดหัวข่วง และพระบุญสม
 อดุทธมฺม พระลูกวัดวัดท่ากระดาศ เป็นผู้บันทึกภาพ รวมทั้งจัดเก็บข้อมูลอันเกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้
 พระอธิการสิทธิ ธรรมชโร เจ้าอาวาสวัดปางควาย ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลประเพณีตั้งธรรมของ
 กลุ่มชนชาวไทเงินอพยพบ้านปางควาย อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีพระมงคล จันทบุญญ
 พร้อมด้วยพระลูกวัดวัดท่ากระดาศ ให้ความช่วยเหลือผู้เขียนในการจัดเก็บข้อมูล ดร. อนาโตน
 ร์เจอร์ เบ็ลตีเยร์ ผู้เชี่ยวชาญวรรณกรรมไทเงินจากสถาบันฝรั่งเศสแห่งปลายบูรพาภิศให้สำเนา
 คัมภีร์ต้นฉบับ ข้อมูลและข้อคิดอันเป็นประโยชน์ อาจารย์รุจพร วิภาสุรณพศ อาจารย์ประจำภาค
 วิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ให้ความสำคัญและช่วยเหลือในระหว่าง
 การจัดเก็บข้อมูลภาคสนาม ทั้งยังเป็นธุระด้านข้อมูลภาษาต่างประเทศ บุคลากรท้องถิ่นของแต่ละ
 กลุ่มชนดังรายนามในบรรณานุกรมให้ความร่วมมือและให้ข้อคิดนับสนุนการ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ
 บุคคลดังกล่าวแล้วทุกท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอใบใจความรักความเข้าใจจากกราฟ-กู๊กเก่งกู๊กรัก ขอบพระคุณอาจารย์อุดม ฤทธิ์เพ็ญ
 สามีที่เป็นกำลังใจและเป็นผู้นำอย่างแท้จริง